

Det kongelige barne-, likestillings-
og inkluderingsdepartementet
postmottak@dep.no

Oslo, 9. januar 2012
Vår ref: 22/3900/TBP/ph
Deres ref: 201006249-/TJK

Høringsuttalelse – til Forslag til nye kriterier for oppnevning av fagkyndige medlemmer til ulike utvalg i fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

Norsk Psykologforening er positiv til revidering av de kompetansekriterier som ble utformet tidlig på 90-tallet. Utvalgene i fylkesnemndene har en alvorlig oppgave og fatter beslutninger som griper inn i privatlivets fred og bidrar til å definere samfunnets forhold til enkeltindividet. Samfunnets evne til å beskytte barn er samtidig med på å forme innholdet i velferdssamfunnet.

Kompetanse er avgjørende.

Det overordnede hensynet må være hvordan bidra til barns beste både på kort og lang sikt. Vurderinger og beslutninger i barnevernssaker er meget ansvarsfullt arbeid.

Vi er enig i fremstillingen under punkt 3.1 Generelt om krav til kompetanse:

”...kompetanse som innebærer at den fagkyndige som et minimum kan vurdere:

Foreldrenes/omsorgspersonenes omsorgsferdigheter

Barns omsorgsbehov ut fra barnefaglig kunnskap

Relasjon og samspill mellom foreldre/omsorgsperson og barn

Ulike kontekstuelle forhold og hva det betyr for barnet utvikling og utviklingsmuligheter

Kompenserende forhold og risikoforhold i barnets øvrige nettverk

Tiltak (hvilke tiltak trenger barnet).

Norsk Psykologforening mener at denne kompetansen krever kunnskaper innen en rekke faglige områder, inkludert vurdering av bruk av ulike metoder, vurdering av testresultater, kartlegging av funksjonsnivå hos barn og voksne, innen en rekke relevante områder, samt kapasitet til å gjøre analyser av mye og kompleks informasjon. Informasjonen kan være motstridende og akademisk utdanning er nødvendig for bearbeiding av informasjonens betydning. Psykologer er den yrkesgruppe som har best og mest relevant grunnutdanning for slikt arbeid.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Norsk Psykologforening har siden 1998 utviklet og gjennomført et utdanningsprogram for barnefaglig sakkyndighet. Gjennomføringen av programmet, som består av teori og veiledet praksis, gir adgang til oppføring på en liste. Det kreves oppdatering av kunnskap for fortsatt adgang til å stå på listen. Listen er anerkjent som kvalifikasjon for å bli oppnevnt som sakkyndig utreder i barne- og familiesaker. Det er ca. 240 personer som har gjennomført utdanningen, mens 210 av disse nå står på listen. Det er kjent at de fagkyndige utvalgene er i behov av langt flere fagfolk. Det vil således være ønskelig at psykologer med kvalifikasjoner som kan sammenliknes, kan oppnevnes, inntil det som et mål, må kunne kreves at alle som oppnevnes som fagkyndig for fylkesnemnda har slik utdanning.

Gjennomsnittsalderen på de som står på listen er forholdsvis høy. Dette kan bety at de med mangeårig erfaring, og erfaring med barnevernfeltet, er de som egner seg best for arbeidet og blir værende i dette utfordrende arbeidet.

Vår erfaring er også at psykologer som har arbeidet i tilknytning til barneverntjenesten, har etablert erfaring som er nyttig for vurdering av foreldres omsorgsevne og barns utvikling, samt de kontekstuelle forhold mv. Erfaring fra BUP og DPS mv. gir også et godt grunnlag. Vi mener det kan være grunn til å stille krav om at psykologene er spesialister og at de har minst sju års arbeidserfaring, hvorav minst fire med barn og familier i hovedstilling.

Norsk Psykologforening finner det vanskelig å ta stilling til hvilke spesifikke krav som skal stilles til psykologer som ikke har gjennomført opplæringsprogrammet for barnefaglige sakkyndige. Vi ser imidlertid at det er nødvendig å utforme kriterier for sammenlignbar kompetanse siden behovet for fagkyndige medlemmer overstiger de som står på listene, og at psykologer som arbeider i tilknytning til barnevernet, naturligvis ikke kan være en del av beslutningsapparatet. Vår erfaring er at arbeidserfaring med varierte oppgaver som gir bakgrunn for ulike perspektiver i tenkning, er en styrke for dette arbeidet.

For lav godtgjøring

Norsk Psykologforening mener at godtgjøringen nå er for lav. Hvis krav til kvalifikasjoner heves, må godtgjøringen komme opp på et nivå som kan sammenliknes med den betaling som er vanlig for bruk av vår kompetanse. Vi er bekymret for at utviklingen kan bli at psykologer med tilstrekkelig kompetanse, ikke kan prioritere arbeidet som fagkyndig medlem for fylkesnemndene, men lar seg engasjere for domstolene i stedet, der forholdene er bedre.

I tillegg trekkes eller utsettes saker ganske ofte. Det gjør det nødvendig med kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste på linje med den som gis i domstolene.

Konklusjon

Behandlingen i fylkesnemndene er den viktigste beslutningen som fattes for barn og familier, fordi det er der den første beslutningen om det offentliges inngripen i barn og familie, gjøres. Dette har mer signifikant betydning enn beslutninger videre i rettsvesenet, da videre beslutninger tar utgangspunkt i den første.

Norsk Psykologforening er fornøyd med at psykologer utgjør flertallet av de fagkyndige medlemmene i fylkesnemndene. Det er psykologkompetanse som etterspørres fordi denne kompetansen er minst representert i barnevernets egne rekker. Dette var også intensjonen bak opprettelsen av det fagkyndige utvalget for fylkesnemnda. Det er i dag sosionomer og

barnevernpedagoger som er saksbehandlere i barnevernet og deres faglig perspektiv danner grunnlaget for saksfremlegget og saksfremstillingen. Det psykologfaglige perspektiv kan være nødvendig og avgjørende supplement i vurderingen av barn og foreldres utviklingsmuligheter, gjennom hjelpetiltak innen eller utenfor familien. **Psykologkompetanse i fylkesnemndene er dermed helt nødvendig.**

Med vennlig hilsen

Tor Levin Hofgaard

President

Norsk Psykologforening